

Føroya Arbeiðarafelag hevur tikið sær rætt til at seta tiltakið í verk, tí arbeiðsgevararnir hava ongatið viljað samráðst um eftirlitsmerkini.

Spurningurin um eftirlitsmerkini hevur verið frammi við fleiri sáttmálasamráðingar, men arbeiðsgevararnir hava ongatið viljað skifti orð um spurningin.

Hetta eru nakrar av grundgevingunum fyri, at Føroya Arbeiðarafelag mikudagin kunngjórði, at felagið noktaði øllum limum sínum at leggja eftirlitsmerki í fiskakassarnar frá hómorguninum av.

Millum flakakvinnurnar hevur verið stór ónøgd við eftirlitsmerkini. Spurningurin er reistur frá lokalfeløgum í FA á øllum teimum seinastu aðalfundunum og kjakfundunum í felagnum.

— Merkinir verða bert brúkt til at økja um arbeiðstempoð við. Í fyrstuni søgdu arbeiðsgevararnir, at merkinir skuldu vera eitt góðskueftirlit. Men gongdin hevur vist, at merkinir hava bert til endamáls at fáa nøgdina upp, og tað gongur út yvir góðskuna, halda vit, segði Ingeborg Vinther, formaður Føroya Arbeiðarafelags, á einum tíðindafundi seinrapartin mikudagin.

Orættvist og manninkandi

Eftirlitsmerkini hava verið á flakavirkjunum í fleiri ár.

Fyri hvønn bakka, flakavinnann sker, leggur hon eitt merki við nummari á i. Við endan á linjuni verður skrivað upp, hvussu nógv hver kvinna sker.

Soleiðis hevur virkið tal á nøgdini, hvat hver einstøk kvinna sker. Og hetta førir til eina innanhýsis kapping og leggur eitt trýst á flakavinnuna, soleiðis at ferðin økist.

— Nógvar orka ikki hetta sálarliga og líkamliga trýstið og mugu lúta, sigur Ingeborg Vinther.

— Vit halda, at henda skrásetingin er ein diskriminering av einum lønarbólk á arbeiðsmarknaðinum, flakavinnunum. Vit halda hetta vera orættvist og manninkandi.

— Eisini skulu vit hava í huga, at hetta er ein partur av teimum lág-løntu, sum eru við til at skapa samfelagsvirðini og virka ta ráveru, ið kemur til landið.

— Eingin annar løntakaraþólkur í føroyska samfelagnum arbeiðir undir slíkum umstøðum, har trýst verður lagt á hvønn einstakan, soleiðis at tey arbeiða í akkordtempo fyri tímaløn. Tey, sum arbeiða

Næstformaðurin og formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag, Arne av Rógvu og Ingeborg Vinther, á tíðindafundi mikudagin: — Flakafólkið skal eisini hava menniskjalig kor at arbeiða undir

Orð og mynd: Jóhann Mortensen

Arbeiðsgevararnir hava ongatið vilja samráðst um merkini

— Tí settu vit tiltakið í gongd, sigur FA

á flakavirkjunum eru eisini menniskju og skulu hava menniskjalig kor at arbeiða undir.

— Afturat øllum hesum skapar henda mannagongdin spjaðing millum arbeiðararnar úti á arbeiðsplássunum, tí fólk stendur og kappast hvør móti øðrum. Tey bróta seg sjálvi niður til fyrimuns fyri arbeiðsgevarar og stjórnar, sum her siggja sær ein móguleika at spjaða limir okkara.

Vilja heldur ikki gera EDV-avtalur

Spurningurin um eftirlitsmerkini gjørdist uppaftur meira óhugnaligur fyri arbeiðsfólkið, tá edv-tól vórðu sett upp á virkjunum uttan at arbeiðsfólk ella fakfeløg vórðu eftirspurd.

So istaðin fyri at skriva talið av merkjunum fyri hvørja einstaka flakavinnu upp, verður talið nú trýst inn á eitt edv-tól, soleiðis at virkisleiðslan altíð kann heinta upplýsingar fram á skerminum.

Líka síðan hesi komu inn á virkini hevur Føroya

Arbeiðarafelag arbeitt við spurninginum. FA hevur havt spurningin við til sáttmálasamráðingarnar, men eins og í tí gamla merkjaspurninginum hava arbeiðsgevararnir eisini sópað ynkið frá FA um at fáa eina edv-avtalu, sokallaða teknologivtalu, í lag millum partarnar.

Tí verða arbeiðsfólk kring alt Føroya land í dag skrásett — uttan at nokur avtala finst, og uttan at nokur lóggáva finst sum kann tryggja fólk móti misbrúki.

Í øllum hinum Norðurlondunum finnst teknologi-avtalur millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum.

Hesar geva m.a. arbeiðsfólki rætt til at fáa alt at vita um t.d. ætlanir um nýggja teknologi, edv-skipanir o.t.l.

Somuleiðis hevur arbeiðsfólkið rætt at velja fólk at luttaka í hesi tilrættaleggjanini. Men hetta hava føroysku arbeiðsgevararnir ikki vilja hoyrt talan um higartil.

Ikki imóti stakroyndum

Ingeborg Vinther sigur, at FA einki hevur imóti, at stakroyndir verða gjørdar fyri at tryggja góðskuna.

Eisini sigur hon, at FA hevur verið sinnað at samráðst um eftirlitsmerkir og edv-skipanirnar. Men tá arbeiðsgevararnir ikki hava viljað víkað seg í hesum, hevur FA tikið sær rættin at seta tiltakið í gongd.

Formaðurin í FA sigur, at tiltakið er eingin loysn, men við hesum vónar FA at fáa arbeiðsgevararnar at rakna við.

Á stjórnarlimunum í FA skilst, at fakfelögin ikki hava nakað imóti, at akkordskipanir sum so verða brúktar. Men treytin má vera, at báðir partarnir í felag gera skipanina og kunnu góðtaka hana.

Á Handils- og Frystivirkinum í Fuglafirði varð ein akkordskipan nýtt. Um hana stóðst ósemja um fyrstuttum. Arbeiðsfólkið legði arbeiðið niður, tí fólk var ikki nøgt við hana og vildi hava at vita, hvat útrokningargrundarlagið undir bonus-skipanini var. Men hesum vildi virkið ikki út við.

FA kom upp í leikin og hevði samráðingar við virkisleiðsluna har norðuri og í Havn. Men virkisleiðslan vildi heldur ikki vísa FA útrokningargrundarlagið undir bonus-skipanini.

Ósemjan endaði við, at virkisleiðslan gekk við til, at flakavinnurnar ikki skuldu leggja merki í fiskabakkarnar.

Á tíðindafundinum í FA varð upplýst, at flakavinnurnar yvirhevd eru væl nøgdar, og siga sjálvar, at tær halda, at góðskan er betri á flakavinnunum.

Javnstøðisnevndin: fakfelagsmál

FA hevur lagt málið um skráseting fyri Javnstøðisnevndina, tí FA heldur, at hetta er ein diskriminering av flakavinnuni. Men hon visti málinum aftur. Grundgevingin var hon, at hetta var eitt fakfelagsmál — ein sáttmálaspurningur.

Umboð fyri arbeiðsgevararnar í Javnstøðis-

nevndini er næstformaðurin í arbeiðsgevarafelagnum, Oddfríður Gregersen. Hóast hann hevur gingið við til hesa grundgevingina í Javnstøðisnevndini, so hevur hann sum stjórnarlimur í arbeiðsgevarafelagnum ikki vilja samráðst um skrásetingarspurningin.

— Man skuldi ikki trúð, at vit liva í 1983. Arbeiðsgevararnir halda framvegis, at teir kunnu gera tað teimum lystir við arbeiðsfólkið. Ja, teir eru so afturhaldssinnaðir, at teir ikki vilja ganga við til at gera eina avtalu um brúk av merkjum, edv-tólum o.s.fr., sigur FA-formaðurin, Ingeborg Vinther.

Framhald av síðu 1

kvinnunum sveik, og lótu sær lynda harraboðini frá stjóranum og virkiseigaranum, Jákupi Joensen.

Longu mikukvöldið frætist úr Vági, at Jákup Joensen hevði bæði hött við at steingja virkið og selja skipini, um merkini ikki vórðu lögð í fiskabakkarnar.

Fólkið er bangið fyri at missa bara ein dag, tí ársúrtekan er framanundan ikki stór, so spjaðing kom í fólk.

Gjördu sam- hugatiltak

Spjaðingin millum flakavinnurnar mikukvöldið gjørdi, at arbeiðskvinnufelagið Fjallbrúður og arbeiðsmannafelagið Framtíðin kallaðu inn til limafund hómorgunin.

Framtíðin var fullsett. Har varð samtykt, at tær sum lögdu merki í, skuldu strikast sum limir í felagnum og FA. Somuleiðis varð samtykt, at Framtíðin fult út skuldi stuðla tiltakið hjá FA.

Hetta skuldi helst skiljast á tann hátt, at mannfólkið skuldi leggja arbeiðið niður. Virkisleiðslan royndi at fáa aðrar at taka upp hetta arbeiðið, men allir noktaðu.

Tá fólk kom á virkið, varð teimum álagt at leggja merki í fiskabakkarnar, og nakrar lótu sær lynda. Men tá fóru mennir við m.a. frystararnar til hús. Virkisleiðslan royndi at fáa aðrar at taka upp hetta arbeiðið, men allir noktaðu.

Eftir hvat vit hava frætt, kallaði Jákup Joensen so fólk til fundar í matstovuni. Eingin slapp út ella inn. Her hötti hann aftur fólk bæði við einum og øðrum. M.a. hevði hann persónliga at formanninum í Føroya Arbeiðarafelag.

Seinastu tíðindini um miðdagsleiðið bendu á, at kvinnurnar arbeiðdu og lögdu merki í fiskabakkarnar, men hesi tíðindini fingur vit ikki váttað.